

WIELKIE WYNAŁAZKI - XV – XVIII WIEK

XV wiek

- 1438 skafander nurka z hełmem (Leonardo – koncepcja – rys.)
- 1455 prasa drukarska (Johannes Gutenberg, Niemcy)**
- 1472 projekt okrętu podwodnego (Robert Valturio, Wenecja)
- 1474 pierwsze prawa patentowe (Wenecja)

XVI wiek

- 1501 projekty złożonych maszyn i urządzeń (Leonardo Da Vinci, Toskania)
- 1526 zegarek kieszonkowy (Peter Henlein, Niemcy)
- 1535 dzwon nurkowy
- 1540 sztuczna kończyna (Ambroise Paré, Francja)
- 1564 w Borrowdale (Anglia) znaleziony został czysty grafit
- 1565 ołówek** (Konrad Gesner, Szwajcaria)
- 1582 kalendarz gregoriański
- 1589 splukiwana toaleta (John Harington, Anglia)
- 1590 **mikroskop** (Zacharias Janssen, Niderlandy)

XVII wiek

- 1608 **luneta** (Jan Lippershey, Zacharias Janssen, Jakub Adrianszoon – Niderlandy)
- 1620 linijka logarytmiczna (Edmund Gunter, Anglia)
- 1643 Barometr rtęciowy (Evangelista Torricelli, Włochy),
- 1654 półkule magdeburskie (Otto von Guericke, Niemcy)
- 1657 **zegar wahadłowy** (Christiaan Huygens, Niderlandy)
- 1662 barometr wodny (Otto von Guericke, Niemcy)
- 1663 maszyna elektrostatyczna (Otto von Guericke)
- 1668 teleskop zwierciadlany (Isaac Newton, Anglia)
- 1676 wskazówka minutowa w zegarze (Daniel Quare)
- 1680 wskazówka sekundowa w zegarze
- 1681 kociołek parowy z zaworem bezpieczeństwa (Denis Papin, Francja)
- 1698 **pierwszy silnik parowy** (parowy podnośnik wody – Thomas Savery, Anglia)
- 1700 początki produkcji masowej (Christian Polhem, Szwecja)

XVIII wiek

- 1701 okrętowe koło sterowe
- 1707 statek parowy z kołem łopatkowym (Denis Papin, Francja)
- 1709 saska porcelana z kaolinu (Böttger, Miśnia)

- 1711 **fortepian** (Bartolomeo Cristofori, Włochy)
- 1711 **tłokowa maszyna parowa** atmosferyczna, do pompowania wody z kopalni Thomas Newcomen, Anglia)
- 1714 **trzy podstawowe prawa ruchu ciał** (Issak Newton, Anglia)
- 1714 termometr rtęciowy (Gabriel Fahrenheit, Niemcy)
- 1714 karabin maszynowy (James Puckle)
- 1720 wiertarki do metali i obrabiarki do kół zębatach, teodolit (J. Sisson)
- 1727 pierwsze fotografie** (rejestracje obrazu - J.H. Schulze)
- 1729 soczewka achromatyczna (Hall, Anglia).**
- 1731 sekstant (John Hadley, Anglia)
- 1731 pirometr (J. Musschenbroek, Holandia)
- 1732 maszyna parowa do napędu maszyn obrotowych (T.Newcomen, Anglia)
- 1733 mechaniczne czółenko tkackie (John Kay, Anglia)
- 1733 wózek dziecięcy (Wiliam Kent, Anglia)
- 1735 chronometr (John Harrison)
- 1735 wysokiej jakości koks do wytopu wielkopieczowego (Abraham Darby II, Anglia)
- 1735 pierwszy system klasyfikacji roślin (Linneusz, Szwecja)
- 1738 szyna żelazna (Whitehaven Colliery)
- 1738 tramwaj konny (Whitehaven, Anglia)
- 1741 początki mechanicznego przędzenia (Paul Wyatt, Anglia)
- 1741 pierwszy most łańcuchowy nad rz. Tees (Anglia)
- 1742 skala temp. na podst. zamarzania i wrzenia wody, (Anders Celsius, Szwecja)
- 1745 butelka lejdejska (Ewald Jürgen Georg von Kleist, Prusy)
- 1750 pierwsza prosta turbina wodna (J.A. Segner)
- 1752 piorunochron (Benjamin Franklin)
- 1753 odkrycie indukcji elektrycznej (J. Canton)**
- 1754 pierwsza walcownia żelaza (H. Cort)
- 1756 cement hydrauliczny (John Smeaton, Anglia)
- 1759 chronometr morski (John Harrison, Anglia)
- 1760 pierwsze wrotki (J. Merlin, Belgia)
- 1760 pierwsze kopalnie węgla kamiennego w Polsce
- 1761 maszyna do urobku węgla (M. Menzies, Anglia)
- 1763 pierwsze puzzle (John Spilsbury, Anglia)
- 1764 przemysłowa przędzarka mechaniczna (James Hargreaves, Anglia)
- 1764 wysoce sprawna maszyna parowa (James Watt, Anglia)
- 1765 wytaczarka do cylindrów (John Smeaton, Anglia)
- 1766 maszyna parowa użyta do napędu miechów hutniczych
- 1769 **przemysłowa maszyna parowa** (James Watt, Anglia)

- 1769 warsztat tkacki o napędzie wodnym (Richard Arkwright)
- 1770 woda sodowa (Joseph Priestley)
- 1770 wprowadzenie jednostki mocy koń mechaniczny KM (James Watt, Anglia)
- 1771 trycykl parowy, pojazd (Nicolas Cugnot, Francja)
- 1771 pierwszy pojazd parowy użyty jako ciągnik dział artyleryjskich (Paryż)
- 1773 wprowadzenie do mechaniki pojęcia pary sił (Coulomb, Francja)
- 1774 tlen (Joseph Priestley)
- 1774 karonada (gen. Robert Melville)
- 1775 soczewki dwuogniskowe (Benjamin Franklin)**
- 1775 pierwsza przędzalnia mechaniczna
- 1776 łódź podwodna (David Bushnell, USA)
- 1776 strugarka do drewna (Hatton, Anglia).
- 1779 nawijaczka, przędzarka mulejowa 300 wrzecion (Samuel Crompton)
- 1779 pierwszy most żeliwny łukowy (Anglia)
- 1780 stalowa lina (Francja)
- 1780 stalowe pióro do pisania (firma Harrison)**
- 1780 elektryczna zapalniczka (Bazylea, Szwajcaria)
- 1781 ustalenie składu chemicznego wody i powietrza (Cavendish, Anglia)
- 1782 w pełni użyteczna maszyna parowa (James Watt, Anglia)
- 1783 balon wypełniony ogrzany powietrzem (bracia E. i J. Montgolfier, Francja)
- 1783 pierwsza walcownia (dla kolejnictwa) z walcarkami i innymi maszynami napędzanymi parą (John Wilkinson, Anglia)
- 1785 przelot balonem nad kanałem La Manche (Blanchard, Jeffries)
- 1786 krosno mechaniczne napędzane maszyną parową (Edmund Cartwright, Anglia)
- 1786 pierwsza młockarnia (Andrew Meikle, Szkocja)
- 1788 regulator obrotów maszyny parowej (James Watt, Anglia)
- 1791 projekt turbiny gazowej (Barber, Anglia)
- 1792 maszyna do wytwarzania przędzy czesankowej (Edmund Cartwright, Anglia)
- 1792 oświetlenie gazowe (Murdoch, Anglia)
- 1792 ambulans (baron Dominique Jean Larey, Francja)
- 1793 piła tarczowa (S. Bentham)
- 1794 pierwsza linia telegrafu optycznego (Chappe, Francja)**
- 1794 łożysko kulkowe (P. Vaughan)
- 1795 prasa hydrauliczna (Bramah, Anglia)
- 1796 szczepienia (Edward Jenner)
- 1796 litografia (Senefelder, Niemcy)**
- 1796 pierwsza polska produkcja koksu (Gliwice)

1797 pierwszy skok ze spadochronem (Jacques Garnerin, Francja)

1799 pierwsza maska przeciwgazowa (A. Humboldt)

1800 ogniwo galwaniczne (Alessandro Volta, Włochy)

1800 telegraf semaforowy (Claude Chappe)

1800 promieniowanie podczerwone (Herschel, Anglia)

1800 pierwsza kosiarka z nożami (R. Mearos, Anglia)

1800 produkcja masowa z części zamiennych